Exphil – periodisk evaluering høsten 2017

Pensum og undervisning

Pensum er uforandret fra 2014, men formen på undervisningen er forandret. Antall forelesninger ble høsten 2017 økt fra 14 til 20, mens antall seminarer ble redusert fra 14 til 7 av økonomiske grunner. Det første ble gjort for å kompensere noe for reduksjonen av antall seminarer. Seminarene foregår annenhver uke fordelt på såkalte 100-grupper (den ene uken) og 200 grupper (den andre uken). Siden antall forelesninger er høyere enn antall uker i et gitt semester har studentene forholdsvis mange flere forelesninger tidlig i semesteret enn mot slutten.

Obligatoriske og ikke-obligatoriske aktiviteter

Det er obligatorisk for alle studentene på seminarmodellen å levere inn et analytisk sammendrag av et gitt tekstutdrag på pensum til sin seminarlærer for å få kommentarer tilbake på dette. Tilbakemeldingen skal være skriftlige. Lengden på det analytiske sammendraget skal være mellom 400 og 600 ord og studentene skal også vise at de kan føre referanser og kilder korrekt. Hvis disse formelle kravene er oppfylt vil studenten få sin innlevering godkjent uavhengig av kvaliteten på innholdet. Studentene får ingen karakter på utkastet, men oppfordres til å bruke tilbakemeldingene fra seminarlæreren til å forbedre sitt utkast før den endelige innleveringen i Inspera mot slutten av semesteret. Studentene får også anledning til å levere inn et utkast til faglærer i den andre delen av semesteroppgaven, som er en argumenterende tekst. Den skal være på mellom 600 og 800 ord. Det står den enkelt lærer fritt å velge tilbakemeldingsformen på eventuelle innleveringer i denne delen. Noen lærere gir skriftlige tilbakemeldinger, mens andre velger å la studentene gi hverandre tilbakemeldinger gjennom peer-reviews.

Ressurser og infrastruktur

Forelesningene foregår hovedsakelig i Georg Sverdrups hus (Universitetsbiblioteket) og seminarene foregår i andre etasje i Georg Morgenstiernes hus (GM) hvor det tilbys 50 seminargrupper hvert semester. Fra høsten 2018 vil maksimumsantallet på hver seminargruppe av økonomiske grunner økes fra 36 til 40, noe vil medføre at det må settes inn noen ekstra bord og stoler for å få plass til alle. Både auditoriet i Universitetsbiblioteket og seminarrommene i GM har audiovisuelle hjelpemidler.

Eksamen

Høsten 2017 ble det innført en ny eksamensordning. Mellom høsten 2003 og høsten 2017 leverte studentene inn en semesteroppgave enten i filosofi- og vitenskapshistorie eller etikk på mellom 2800 og 3200 ord, samt at de måtte bestå en flervalgsprøve bestående av 24 spørsmål hvor minstekravet for å få prøven godkjent var 16 eller flere riktige svar. I den nye ordningen ble semesteroppgaven delt opp i to deler, i et analytisk sammendrag og en argumenterende tekst. I tillegg til dette gis studentene også en digital hjemmeeksamen som skal teste studentenes breddekunnskap. Komitéen som laget eksamensoppgavene og som undertegnede ledet, forsøkte så langt det lot seg gjøre å lage spørsmål som studentene ikke så lett kunne finne svar på ved hjelp av Google, men med begrenset hell. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere hvordan dette problemet kan reduseres fra og med høsten 2018 (se nedenfor).

Karakterene

Det visste seg at det var noen problemer med vektingen av de ulike delene av hjemmeeksamen, så dette er også noe som vil måtte gjennomgås i lys av de erfaringene som ble gjort høsten 2017.

Emnebeskrivelsen

Det var selvsagt nødvendig å forandre emnebeskrivelsen i forbindelse med revisjonen av undervisnings- og eksamensformen høsten 2017 og den blir fortløpende oppdatert når det viser seg å være nødvendig. I skrivende stund er det ingen åpenbare mangler i emnebeskrivelsen.

Tilbakemeldinger fra studenter på informasjon og veiledninger

Tilbakemeldinger fra studentene finnes i Questback-dokumentet som ligger på samme nettside som dette dokumentet. Der ligger også all øvrig statisk informasjonen som ble samlet inn. Undersøkelsen ble besvart av 739 studenter. Av disse var 81,7 % oppmeldt til seminarvarianten mens 18,3 % var oppmeldt til selvstudium. Til sammenligning var de tilsvarende tallene i 2014: 485, 88,5 % (antall studenter som oppgav at de hadde fulgt seminarmodellen) og 11,5 % (antall studenter som oppgav at de hadde fulgt selvstudiumsvarianten. 26 av de studentene som tok den engelske varianten av Exphil besvarte spørsmålene i 2017, mot 30 året før.

Førstekonsulent Tor Ivar Østmo gjennomførte en undersøkelse ved hjelp av fokusgrupper for å finne ut hva studentene mente om den nye formen som Exphilundervisningen fikk høsten 2017:

Rapport fra fokusgrupper høsten 2017 om EXPHIL03 / EXPHIL03E

I forbindelse med ny ordning på seminarvarianten av EXPHIL03 / EXPHIL03E ved IFIKK høsten 2017 ble emnet evaluert med fokusgrupper. Undersøkelsen var i tillegg til underveisevaluering gjennomført av seminarlærere og undersøkelse på nett (Questback) sendt ut ved semesterslutt.

Grupper ble gjennomført i to runder. Tre møttes 28. september, dvs. ved tida for innlevering av obligatorisk oppgave, fire 7 og 8. desember, dvs. etter avsluttet eksamen (innlevering av semesteroppgave og hjemmeeksamen). Seks grupper var fra EXPHIL03, ei gruppe fra EXPHIL03E.

Til sammen deltok 30 studenter, halvparten av dem i begge runder. Deltakerne kom fra ca 30 forskjellige seminargrupper. De var rekruttert dels av seminarlærerne, dels av meg med epost. Alle åtte fakulteter ved UiO var representert. Omtrent tre fjerdedeler av deltakerne var kvinner. Deltakerne var eller hadde begynt studiet på seminarvarianten (dvs. noen var blitt overført til selvstudium).

Gruppene varte i 45 minutter og hadde fra to til åtte studenter. Jeg var ordstyrer. Spørsmålene var dels formulert for undersøkelsen sammen med instituttlederen, dels tatt fra UiOs mal for underveisevaluering. De var av to typer, om emnet generelt og om enkelte forhold.

Om emnet generelt:

- Hva synes du har fungert bra / dårlig ved exphil?
- Har du bruk for det du lærer på exphil i andre fag du studerer?

Om enkeltforhold ved emnet:

- hvordan det informeres om det
- hvor mange timer studentene bruker i uka
- pensum
- undervisningsopplegg inkludert tilbakemeldinger på skriftlig oblig
- læringsmiljø

I andre runde ble deltakerne også spurt om oppfatningen deres av exphil hadde forandret seg i løpet av semesteret.

Under gjengis først det som lot til å være konsensus hos de fleste deltakerne, så enkeltvise observasjoner og innspill, med en oppsummering til sist.

Konsensus hos de fleste deltakerne

- Emnet har nytte ved å gi allmenne kunnskaper og ferdigheter. Det gir kunnskaper om tankeretninger (eksempler som ble nevnt er empirisme, rasjonalisme, utilitarisme) og om andre forutsetninger for faglig virksomhet, både tidligere i historien og i dag. Dette er nyttig ikke minst for studenter som i liten grad får slik kunnskap i andre deler av studiene. Emnet gir også skrivetrening og øver evnen til å analysere argumenter, for eksempel slike som framføres

i offentlig debatt. Dette er nyttig for mange studenter. Nytten ved emnet avhenger i praksis likevel av hvordan undervisningen, særlig seminarene, er lagt opp og fungerer.

- Emnet er ikke direkte nyttig for studentenes egne studier. I filosofi- og vitenskapshistorie er problemstillingene som tas opp fagspesifikke og lite overførbare til andre områder. Heller ikke i etikkdelen er problemstillingene direkte anvendelige i andre studier, som ikke vanligvis handler om å analysere etiske beveggrunner. I skrivetreningen er teksttypene ikke nødvendigvis de man finner i andre fag.
- Ingen deltakere var blitt mer negative til exphil i løpet av semestret. Noen hadde vært kritiske først, men blitt mer positive underveis. Grunner var at de hadde fått bedre innsikt i fagstoffet, men også bedre oversikt over emnets oppbygning, blant annet om de forskjellige tekstene på pensum og om ressurser som Flexphil. Noen deltakere hadde først vært kritiske, uten å skifte mening senere. Disse delte ikke det ovennevnte synet på exphils nytte og de så i stedet emnet som en ekstrabelastning og en potensiell hindring for progresjon i studiene.
- Når det gjaldt nytte og overførbarhetsverdi lot SV- og HF-studenter til å være mer kritiske enn studenter fra andre fakulteter.

Utover dette var de fleste deltakerne enige om at

- det pedagogiske opplegget i forelesninger og seminargrupper (inkludert organisering av undervisning og tilbakemeldinger på skriftlig arbeide) fungerer rimelig godt.
- seminarene er nyttige, og det kan være ønskelig med flere.
- de bruker mindre tid på exphil enn på andre emner.
- følgende ressurser er nyttige: Flexphil, podcaster av forelesninger, «hjelpebøker» (et eksempel som ble nevnt er Finn Eivind Jor, *Exphil på 1-2-3*).
- noe som hadde fungert til dels dårlig i høstsemesteret var informasjon, blant annet om oppmøtekrav og om formen på hjemmeeksamen (uklar eller manglende informasjon om oppmøte hadde i flere tilfeller ført til overføring til selvstudium).
- obligatorisk oppmøte (i en eller annen form) er nyttig, blant annet for å motvirke frafall.
- Inspera-eksamen fungerer fint.
- når det gjaldt vanskelighetsgrad og omfang var de korte eksamenene (hjemmeeksamen og skoleeksamen) ok.

Observasjoner / innspill, alfabetisk etter tema

- Begrunnelser. 1) Hvorfor må man ha exphil når man studerer ved et universitet (og skal bli f.eks. spesialpedagog), når man ikke må det på en høyskole (og skal bli f.eks. barnevernpedagog)? 2) Hvis skrivetrening, hvorfor via filosofi? 3) Hvis målet er dannelse, hvorfor er bare Vesten (vestlig filosofi) med?
- Diversifiering. 1) Exphils deler har forskjellig nytte (noe er allmennyttig, noe er fagspesifikt) og en mulig konsekvens er at emnet deles opp i varianter for forskjellige områder. 2) I dag avhenger pedagogisk opplegg til en viss grad av gruppesammensetning, ved at det varierer hvilke forkunnskaper lærerne forutsetter hos studentene. Er man da som (f.eks.) MN-student på ei gruppe med mange psykologer, risikerer man at læreren tror man vet noe man ikke vet. 3) Studenter fra visse områder (f.eks. MN) bruker lengre tid på å skrive tekster og dermed eksamen enn studenter fra andre, og eksamen slår dermed ulikt ut for forskjellige studentgrupper. 4) Når så mange studenter / grupper, er inndeling i nivå (ut fra forkunnskaper, ferdigheter) en ide?
- Forberedelser. 1) Hvordan skal man forberede seg til forelesning? Det er tre forelesninger om Kant – skal man lese alt av/om Kant til hver gang? 2) De forskjellige teksttypene på pensum (originaltekster, sekundærlitteratur) kan presenteres og det kan forklares hvordan de skal

samspille. Skal man lese i en rekkefølge, eller bestemte typer tekst opp mot bestemte typer undervisningsøkt? 3) Det kan legges ut korte sammendrag (evt. lengre manus) av forelesning på forhånd. 4) Det gjelder å ikke bare lese opp mot undervisningsøkter, noe som fører til pugging og oppramsing og lite diskusjon, men også på en måte som forholder seg til noe grunnleggende og gjennomgående i emnet. Flere lærere trakk forbindelseslinjer mellom filosofi- og vitenkapshistorie og etikk og mellom forskjellige filosofer, man ser gjerne at slik sammenheng skapes enda mer.

- Forelesninger. 1) Bør studentene veiledes i å ta notater? Når «siterbare» formuleringer kommer på forelesninger, tiltar klapring fra tastatur. 2) Forelesere er naturligvis forskjellige, men noe det ble for mye av minst en gang er biografi om den aktuelle filosofen.

- Forventninger. 1) Emnet har vist seg som bedre enn sitt rykte. 2) Seminarlærere konsoliderer negative forventninger ved å være defensive på vegne av emnet. 3) Som exphil-student forventer man å lære filosofiske metoder som er praktisk anvendelige i ens andre studier, men dette innfris ikke. 4) Filosofi er i utgangspunktet interessant, men emnet blir høyttravende.

- Informasjon. 1) Første seminar bør komme før første forelesning for å hjelpe studentene i gang. 2) Det kan gis mer info tidligere: Fler blir oppmerksom på emnet tilfeldig og takket være faddergrupper i oppstartsuka. Info om exphil i oppstartsforelesninger i andre fag vil være nyttig, ved siden av info om andre universitetsinnslag som IT, bibliotek, karrieresenter. 3) Tydeligere anbefaling om kilder anbefales. 4) Eksemplene på analytisk og argumentativ tekst varierer i form og antall mellom seminargrupper. 5) Tydeligere rettledning om topptekst, sidetall, navn og bruk av kandidatnummer anbefales. 6) På hjemmeeksamen skulle man sammenlikne filosofer, uten at dette var noe man var blitt trent til på seminarene. 7) Det var uklart om man skulle ta med egne meninger eller ikke i hjemmeeksamenens sammenlikning mellom filosofer. 8) Hva forventes studentene å kunne på eksamen? 9) Man ønsker på et tidlig tidspunkt å få vite hva filosofi er og få definert sentrale begreper i faget.

- Læringsmiljø. 1) Gruppearbeid på seminarer bidrar til læringsmiljø.2) Det er verdifullt at studenter fra forskjellige fag og områder er sammen, det gjør at man lærer mer, og man kan bli kjent med forskjellige studenter. 3) En slik effekt kan man få også om faget diversifieres (dvs. at det lages forskjellige varianter for forskjellige fakulteter/områder), da blir det også forskjellige fag selv om de er på samme fakultet.

- Innhold. 1) Pensum på exphil er tungt og abstrakt, og man ser ikke forbindelser til annet faglig man holder på med. 2) Pensum er ok, men noen tekster (f.eks. om fysikk og biologi) er fagspesifikke og vanskelig tilgjengelige. 3) Det går bedre hvis man blir oppmerksom på og leser sekundærlitteraturen tidlig. 4) Pensum er vanskelig i forhold til andre emner i første semester. 5) Pensum er vanskelig også på den engelske varianten, og det blir ikke bedre når studenter og lærer til sammen har et antall forskjellige morsmål. 6) Noen originaltekster bør forklares enda mer i dybden i sekundærlitteraturen. 7) IT ble etterlyst i vitenskapshistorien: for eksempel Alan Turing.

- Nytte. 1) Det gis for lite info om hvordan emnet er ment å være nyttig, og hva som er begrunnelsen. Skal det innføre i filosofi, gi skrivetrening eller skjerpe evnen til refleksjon? Hva er den felles nytten, som begrunner at faget er obligatorisk for alle? Slik info, gjerne med eksempler, vil være særlig på sin plass i begynnelsen av emnet da studentene skal motiveres. Eksempler finnes: informatikkstudenter som programmerer grensesnitt har nytte av logikk og etikk, i aktualitetsprogrammer på radio er det nyttig å kunne analysere standpunkter og argumenter med begreper som utilitarisme o.a., og exphil gir innblikk i normer for offentlig debatt). 2) Exphil er litt spesielt, men ikke alle fag er nyttige på samme måte og alle fag trenger ikke være direkte nyttige. 3) Hva kan ansvarlige på andre fag forutsette at studenter har med seg fra exphil?

- Overlapping. 1) Tas det sent i studiet eller følger studier som allerede har faghistorisk del kan emnet framstå som unyttig og repetitivt.

- Podcast. 1) Podcastene er nyttigere hvis man kan gå fram og tilbake i dem og hvis powerpoint er med.
- Prioritering. 1) Studenter på studier med mye undervisning prioriterer andre forelesninger framfor exphil-forelesninger. 2) For studenter med base andre steder enn Blindern (som jusstudenter) føles det tungvint å reise til forelesning.
- Skrivetrening. 1) Nyttigst hvis tidlig i studiet. 2) Det er fint å skrive uten karakterpress.
- Tilbakemeldinger på skriftlig innlevering. 1) Fungerte bra når vurderinger av kvalitet («godt», «relevant», «urelevant») ble begrunnet, gjerne bare med en setning. 2) Tilbakemeldingene bør gjelde selve teksttypen og forventninger knyttet til den, siden det er det man skal øves i, og ikke andre forhold som grammatikk.
- Undervisningsformer. 1) De fleste studentene hadde vært på seminarer der læreren hadde åpnet for deltakelse ved å oppmuntre til spørsmål eller dele studentene inn i grupper, og var positive til det.

Oppsummering

Deltakerne var med henblikk på generell tilfredshet med emnet forskjellige. Noen var helt avvisende til det, noen var lunkne og noen fornøyde, med en liten overvekt av sistnevnte type. I gjennomsnitt var deltakerne dermed mildt fornøyd med emnet.

Alle deltakerne brukte mindre tid på exphil enn på andre emner de tok samtidig. De fleste var rimelig fornøyd med forelesninger og seminarer og med at studentaktivitet ble vektlagt (hvis dette hadde skjedd).

De fleste var positive til ordningen med obligatorisk innlevering og tilbakemelding, og vektlegging av teksttyper. Flere etterlyste enda sterkere oppfølging av skrivetreningen i seminarene, og noen etterlyste flere seminarer.

Noe flere tok opp var hvordan det informeres om emnet ved begynnelsen av semesteret. Informasjonen som ble etterlyst gjaldt både grunnleggende og praktiske ting:

- emnets begrunnelse og nytte
- hvordan forelesninger og seminarer fra de ansvarliges side er tenkt å skulle samspille med henblikk på læringsmål
- hvordan studentene skal arbeide med de forskjellige tekstene på pensum
- en samlet oversikt over læringsressurser

Det ble poengtert at exphil er et obligatorisk emne og med en god del forskjellige læringsressurser, at studentene som tar det er uerfarne, ikke alltid vet hvordan de skal arbeide med det og kan ha hørt forskjellig om det. Dette skaper et behov for oversikt og forklaring når emnet tar til, et behov som imidlertid ikke helt ble dekket høsten 2017.

15.12.17 Tor Ivar Østmoe

Strykprosenter

Høst 2017	**Meldt**	**Møtt**	**Antall stryk**	**Stryk (% av ant. møtte)**	**Gj.snittskar.**
Seminar	1399	1372	70	5	B
Selvstudium	688	378	122	30	C
Seminar E	48	46	2	4	B
Vår 17	**Meldt**	**Møtt**	**Antall stryk**	**Stryk (% av ant. møtte)**	**Gj.snittskar.**
Seminar	1161	1137	46	4	C
Selvstudium	571	310	100	30	C
Seminar E	51	49	2	4	B
Høst 16	**Meldt**	**Møtt**	**Antall stryk**	**Stryk (% av ant. møtte)**	**Gj.snittskar.**
Seminar	1433	1397	17	4	C
Selvstudium	623	326	132	39	C
Seminar E	67	62	1	2	B
Gjennomsn. h2014-v2016					
Seminar				5	C
Selvstudium				41	C
Seminar E				4	B

Det er verd å merke seg at strykprosenten på selvstudiumsvarianten sank fra 39 prosent høsten 2016 til 30 prosent våren 2017 og at den var uendret høsten 2017 etter at det den nye eksamensordningen hadde blitt gjennomført. Det er vanskelig å si hva dette skyldes. Det er også verd å merke seg at mens gjennomsnittskarakteren for de som tok selvstudiumsvarianten og

den engelske varianten var uendret i disse tre semestrene (C og B henholdsvis), så gikk gjennomsnittskarakteren for de som tok seminarvarianten opp fra C til B. Hva dette skyldes er vanskelig å si med sikkerhet. Det kan selvsagt komme av at studentene var blitt så mye flinkere og leste mer høsten 2017 enn de gjorde i de to foregående, men det er neppe sannsynlig. En annen mulighet er at sensorene var mildere i sin dom fordi eksamensformen var ny og at en eventuell tvil om karakteren gikk i studentenes favør fordi sensorene selv var litt usikre på hvordan besvarelsene skulle vurderes. En tredje mulighet, som kanskje er den mest sannsynlige forklaringen, er at den nye eksamensformen gjorde det nødvendig først å slå sammen to semesteroppgaver og deretter tre deler av hjemmeeksamen og i begge tilfellene ville det blitt forhøyet oppover hvis studenten stod mellom to karakterer. Hvis en student ble stående på vippen mellom to karakterer vil kanskje regelen om å forhøye karakteren i studentens favør kunne forklare forskyvingen av gjennomsnittskarakteren på seminarmodellen fra C til B.

Forslag til forbedringer

Våren 2018 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skal komme med forslag til forbedringer. Instituttleder Beate Elvebakk har gitt følgende begrunnelse for og mandat til denne gruppen:

Arbeidsgruppe for kvalitetssikring av ExPhil

I forbindelse med innføringen av en ny struktur på Exphil, er det fremdeles visse overgangsproblemer og uløste spørsmål. I tillegg er Exphil i ferd med å gjennomgå et generasjonsskifte, der yngre lærere som er mindre vant med den tradisjonelle arbeidsformen tar over undervisningen. Det reiser også spørsmål om den tradisjonelle arbeidsformen er den optimale, om opplegg kan forbedres, ressurser spares, eller undervisning og arbeidsmiljø kan ha fordeler av en gjennomtenkning av hvordan oppgaver løses.

På bakgrunn av dette nedsetter IFIKK er arbeidsgruppe for kvalitetssikring av Exphil, som skal være virkende i vårsemesteret 2018.(Enkelte av beslutningene må av administrative årsaker være klare tidligere). Arbeidsgruppen er underlagt fagleder Arne Strand, og rapporterer til ham og til undervisningsleder. Gruppen skal benytte informasjon fra periodisk evaluering og fokusgruppeintervjuer høsten 2017 som underlagsmateriale, og dens arbeid skal være sluttført innen 01.06.2018. Gruppen skal i perioden ha ansvar for kvalitetssikring, samordning og korrigering av den nye Exphil-strukturen:

- Kvalitetssikring, tydeliggjøring og fortolkning av læringsmål
- Vurdering av forelesningenes antall og innhold
- Vurdering av antall, ukemønster og innhold for seminargrupper

- Vurdering av antall, innhold og tilbakemelding for obligatoriske oppgaver
- Eventuelle frivillige innleveringer
- Vurdering av hensiktsmessighet av eksamens- og vurderingsformer og sensurordning.
- Samordning med pensum- og eksamenskomité
- Gjennomføring av undervisningsutviklingsmøter (herunder presentasjon av enkeltlæreres undervisningsopplegg) og kalibrering av vurderinger av obligatoriske oppgaver og eksamen..
- Ansvar for igangsetting av kollegaveiledning (hver aktive seminarleder skal i løpet av semesteret ha deltatt enten som observatør eller observert)
- Ansvar for samordning med Canvas
- Koordinering av engelsk Exphil
    - Overordnet ansvar for engelsk Exphil
    - Ansvar for pensum og eksamensoppgaver
    - Oversettelse av relevant informasjon på nett til engelsk
    - Noe mentorering av lærere
    - Koordinering, f.eks. ved utskifting av pensum

Gruppen består av:

Tor-Ivar Østmoe	Overordnet ansvar for at komiteen møtes jevnlig og at administrative frister overholdes, samt for å videreformidle referat fra komiteens møter til fagleder og undervisningsleder.
Ingvild Torsen	Ansvar for samordning med pensum- og eksamenskomité
Anna Smajdor	Kontaktperson engelsk Exphil
Geir Brændvik	

I tillegg skal komiteen ved behov innkalle de følgende ressurspersoner til sine møter: Reidar Maliks/ Kari Sletnes (som representant for komité for revisjon av Exphil), Astrid Lied (for administrative og organisatoriske rutiner), Dragana Bozin (som ressursperson for Canvas)

22.april 2018

Arne Strand

Fagleder Exphil